

Kippenkroost

Kippen zetten kuikens op de wereld, zoals mensen baby's. Maar een kuiken groeit niet in de buik van de kip. Het begint pas te groeien in het ei dat uit de kip komt. Kuikens moeten die eierschaal ook nog eens zelf breken om iets van de wereld te zien. Hard werk, maar als ze daarvan bekomen zijn, stappen ze meteen weg op hun pootjes. Terwijl baby's eerst nog maanden liggen te kwijlen op een dekentje...

Soms liggen eieren niet onder een warm moederlijf, maar in een broedmachine. Dat is een kast die hetzelfde doet als een moederkip: de eieren warm houden en regelmatig draaien. In een broedmachine duurt het ook 21 dagen om kuikens te zien uitbreken. Als de kuikens uit hun schaal zijn gekomen en helemaal droog zijn, verhuist de kweker ze naar een bak met een warmtelamp. De eerste dagen moet het er heel warm zijn, tot 38°C. Na een paar weken mag de temperatuur wat lager, tot 25°C.

Kippen zijn nestvlinders: vogels die meteen na het uitkomen het nest kunnen verlaten. Ook veel weidevogels zoals grutto's en scholeksters zijn nestvlinders: ze maken snel een nest op de grond, want als ze dat in een boom zouden doen, zouden hun rondstappende kuikens meteen naar beneden vallen.

Er bestaan ook nestblijvers: dat zijn vogels die nog dagenlang blind en met opengesperde bekjes op hun ouders zitten te wachten in het nest. Die nesten zijn veel ouder en vaak hoog in een boom omdat de hulpeloze jongen er veilig in moeten kunnen blijven zitten. Mezen en merels zijn nestblijvers.

Rhode Island Red

Waarom breekt een ei niet als de kip erop gaat zitten?

Een kip gaat niet met haar volle gewicht op het ei zitten. De poten ondersteunen haar lijf nog altijd een beetje en haar onderlijf is zacht – er zitten geen harde botten in. Ze stapt voorzichtig over het ei en gaat er dan over hangen, kijkt of het ei goed ligt, schikt het stro wat op, voelt even met haar onderlijf en gaat pas dan echt zitten.

UITBROEDEN

- 1 Een kip broedt meerdere eieren tegelijk uit. In de natuur stopt ze met leggen bij ongeveer tien eieren. Dan begint ze die uit te broeden.
- 2 Elke dag rolt de kip haar eieren een paar keer om, zodat de kuikens niet aan de schaal blijven kleven. Vanuit het ei hoort het kuiken zijn moeder en het antwoordt door te piepen.
- 3 Na drie weken pikt het kuiken de schaal open. Dat doet het met een eitand: een tand op zijn snavel. Die eitand valt een paar dagen na het uitkomen weer af.
- 4 Daarnaast draait het kuiken rond in de schaal zodat die breekt. Het kan een paar uur tot zelfs een hele dag en nacht duren voor het er volledig uit kan breken. Helemaal nat komt het kuiken uit de schaal gerold. Het lijkt dan nog wat op een akelig reptieltje met grote, bolle ogen.

- 5 Na een paar uur staat er opeens een schattig pluizenbolletje op poten. Het gaat meteen rondscharrelen en pikken. De eerste dagen is een kuiken bedekt met alleen maar dons, daarna groeien de eerste veertjes aan.
- 6 De moederkloek (zo heet een kip met kuikens) laat haar jongen zien waar ze kunnen drinken en waar de beste graantjes zijn. Grote stukken brood pikt ze in hapklare brokken. Ze slaapt ook nog bij haar kuikens en niet op de stok bij de andere kippen. Als ze ziet dat haar kuikens puberkippen geworden zijn en alles alleen kunnen, gedraagt ze zich weer als een gewone kip.

In het Westen werd de broedmachine pas in de negentiende eeuw uitgevonden. Maar in Egypte en China bestonden er al in de vierde eeuw voor Christus een soort oventjes waarin mensen eieren uitbroedden. De Egyptenaren noemden het 'kippenfabriekjes'. Ze zagen er niet zo indrukwekkend uit als de piramides, maar ze staken minstens even slim in elkaar.